

се стремѣли да се настанятъ въ България, не могли равнодушно да гледатъ напрѣдка на българската църква, който се дължалъ главно на словѣнската писменостъ, която отворила една голѣма пропастъ между тѣхъ и България и за вѣчни врѣмена ги изпждила отъ българската държава и нѣкои други словѣнски земи. Затова тѣ обявили война на словѣнската писменостъ и я прѣслѣдвали, като проповѣдвали, че Богъ може да се слави само на тритѣ езика: латински, грѣцки и еврейски, защото на тѣзи езици билъ написанъ пилатовиятъ надписъ на кръста на Исуса Христа. Противъ триезичникитѣ българското свещенство се борило съ думи и перо като на основание на св. списание доказвало, че Богъ може да се слави на всички езици. Съчинението на Черноризеца Храбъръ „о писменеѹхъ“ е скроменъ паметникъ на онази величествена борба, която българското свещенство и изобщо словѣнитѣ водили противъ латинитѣ и грѣцитѣ за защита на словѣнската писменостъ. Българскиятъ книжовникъ въ този си трудъ търси произхода на грѣцката и старобългарската писменостъ и доказва, че съставителътъ на първата е езичникъ, а пѣкъ втората изнамѣрилъ св. Кирилъ философъ и светецъ. Слѣдователно, онази била поганска, а тази света и християнска. Отъ този исторически паметникъ сжщо се вижда, че старитѣ българи правилно схващали голѣмото и сждбоносно значение на старобългарската писменостъ и затова я защищавали и бранѣли, като ѣ отдавали религиозенъ характеръ и я считали за света и на Бога посветена. Напрѣдкътъ на българската църква и писменостъ зависѣлъ отъ успѣха на българската държава; и колкото послѣдната била по-крѣпка и по-силна, толкова и първата повече напрѣдвала и се развивала. Когато пѣкъ източната българска държава (970) паднала подъ ударитѣ на византийцитѣ, а слѣдъ това и